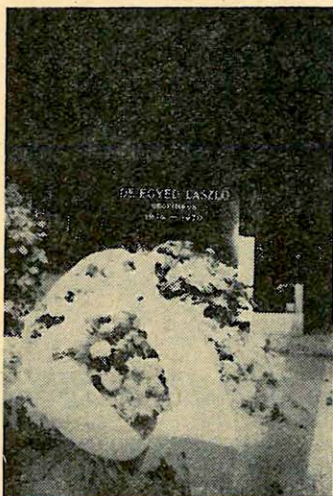

Egyed László síremlékének felavatása

A Magyar Geofizikusok Egyesülete, számos más hazai tudományos, kulturális és társadalmi intézménnyel együttműködésben, ez év július 11-én avatta fel korán elhunyt alapítójának, Egyed Lászlónak, a geofizikai tudomány kimagasló művelőjének síremlékét. Az ünnepségen dr. Barta György társelnök, akadémiai levelező tag, az ELTE Geofizikai Tanszékének tanára emlékezett meg Egyed László egyéniségéről és munkásságáról.

Egyesületi hírek

Beszámoló a mélyfúrási szakosztály féléves munkájáról

Az 1974. év első felének szakosztályi munkáját két előadói ülés és egy közös rendezvény képezte, amelyet a MAGYAR HIDROLÓGIAI TÁRSASÁG Hidrogeológiai Szakosztályával szerveztünk.

Az 1974. március 7-én megtartott előadói ülés időszere műszer- és mérés technikai kérdésekkel foglalkozott. Az elhangzott előadások a következők voltak:

KUBINA ISTVÁN: A szónikus sebességszelvényezés egyes elvi és gyakorlati geoelektronikai kérdései.

SALAMON BATUR: Mélységmérés és információközlés a karottázkábelben.

Az 1974. június 13-án megtartott előadói ülésen SZILÁGYI ENDRE: A mélyfúrási geofizika részvétele a gáz–olaj határon történő vízelárasztás tervezésében és ellenőrzésében c. előadása hangzott el. Az előadó elvi és gyakorlati síkon vizsgálta meg, hogy a mélyfúrási geofizika milyen szerepet tud vállalni a gáz–olaj határon történő vízbesajtolás tervezésében és ellenőrzésében.

A MAGYAR HIDROLÓGIAI TÁRSASÁG Hidrogeológiai Szakosztályával közös rendezvényünk tárgya a „kútdiagnosztika” volt, amint az az elhangzott előadások címeiből is kiténik:

KARÁCSONYI SÁNDOR: Műszeres kútvizsgálatok jelentősége a kútépítésnél és a vízellátásban.

LAKATOS SÁNDOR: Rétetparaméterek meghatározásának korszerű lehetőségei és az ezzel kapcsolatban felmerülő problémák.

KISS LÁSZLÓ: Kutak állapotvizsgálata.

DETRE LÁSZLÓ – KREMSZNER MIKLÓS: Szűrőhelyek és beáramlási helyek meghatározásának jelentősége víztermelő kutakban.

ANDRÁSSY LÁSZLÓ – HURSÁN LÁSZLÓ – KISS EMIL – PAPP JENŐ – VIOLA BALÁZS: Kútdiagnosztikai vizsgálatok a vízkutatásban.

MÁRHOFFER JÓZSEF – SUBA SÁNDOR: A szénhidrogén kutatásban kialakult speciális karottázs-eljárások alkalmazásának lehetősége a vízkutatásban.

Az előadásokat követő vita és az elhangzott javaslatok alapján az ülés elnöksége négypon-
tos javaslatot állított össze az illetékes főhatóságokhoz továbbterjesztésre. Ez a felterjesztés érinti a módszerek és a mérési technika egységesítését, a fejlesztést, a vizsgálatok gazdasági vonatkozásait, valamint a legközelebbi fejlesztési célkitűzéseket.

Lakatos S. titkár

Egyesületi hírek

Magyar Geofizikusok Csehszlovákia jelenlegi legmélyebb fúrásának szelvényezésénél

A Nafta n.p. Gbely csehszlovák Olajipari Vállalat kérésére a DKFŰ geofizikusai végezték egy olyan fúrás szelvényezését, mely a mérés időpontjában Csehszlovákia legmélyebb fúrása volt.

A cseh fél a következő mérések elvégzését javasolta: optimális és pseudolaterolog, mikrolaterolog, mikrolog-lyukbőség, gamma-gamma (sűrűség). A mikrolaterolog-mérést az előzetes tájékoztatásnál kapott adatok birtokában – több ezer ohmm ellenállású rétegek, kis iszapellenállás – csak feltételesen vállaltuk, mivel az ilyen nagy kontraszt meghaladja a $KL T - 2$ laterolog berendezés teljesítőképességét. ($K = 0,02$ m szondaállandó mellett a kőzet fajlagos ellenállásának megengedhető tartománya 200 ohmm-ig terjed.) A fúrás műszaki adatai a szelvényezésnél a következők voltak:

Talp: 5765 m

Saru: 5200 m

Béléscsőátmérő: 3400 m-ig 9 5/8", ez alatt beakasztott 7"-os cső

Fúróátmérő: 6"

Izszafajsúly: 1,25 kp/dm³

Izszapellenállás: 1,0 ohmm 15 °C-on

Talpmérséklet: az öblítés leállása után 20 órával 140 °C

Rétegsor: dolomit

A szelvényezésre egy a DKG-ban gyártott 6000 m mélységkapacitású $T-138$ műszerkocsit készítettünk fel. A kocsin levő 5200 m lyoni gumikábelhez házilag tödöttünk gyorscsatlakozó segítségével 1625 m lyoni teflonkábelt. A kábelt itthon 3000 m-ig megmértük. A szelvényezésre május 17-én utaztunk el (5 fős csoport + 3 fő műszaki vezető, ill. technológus). A szállás a fúrástól kb. 40 km-re volt. A szelvényezést 18-án délelőtt 10 órakor kezdtük kábelméréssel 3000 – 5700 m-ig. Az első nap elkészült az optimális és pseudolaterolog talptól saruig, a cseh fél kérésére az egész mérendő szakasz ismétlésével; ezt követően a gamma-gamma, sűrűségskálára hitelesítve. Itt csak a talpnál és a sarunál ismételtünk 100 – 100 m-t. Az első nap a csoport 14 órát dolgozott a kábelméréssel együtt, majd a cseh karottázis mért, míg a csoportunk pihent. Beépítésre a lyuk jó állapota miatt nem volt szükség. Másnap folytattuk a műveletet mikrolog-lyukbőség együttes méréssel. Az első beépítésnél a szonda elektromos nyitószervezete nem működött. Másodszor talpon mechanikusan nyitható szondával mentünk le és ez már sikeres mérés volt. Ezután következett a mikrolaterolog mérés, ami az előzetes feltételezéseket igazolta. A mérőerősítő a nagy kontraszt miatt telítésbe ment és azt még a mérendő jel lecsökkentésével sem tudtuk megszüntetni. A cseh fél utólagos kérésére, mivel az általuk mért SP-szelvények gyanúsak voltak, mértünk egy SP-t a mikrolaterolog kiépítése nélkül a DKFŰ-nél használatos fejkábel egyik elektródján. A másnapi mérés 10 órát vett igénybe.

A szelvényeket I : 500 léptékben a vontatási sebesség regisztrálásával kérték. Mélység-differencia a cseh fél mérései és a mi méréseink között nem volt, ill. a fúrás által adott talpon és saruban egyforma.

A mérés ideje alatt a cseh féltől mindig kint volt valamelyik műszaki vezető.

A mérések értelmezéséhez – kiegészítve a cseh fél BKZ, neutron és természetes gamma méréseivel – ugyancsak a DKFŰ adott szakmai segítséget.

A mérés sikerét bizonyítja, hogy szóbeli meghívást kaptunk a fúrást befejező kb. 6200 m-es talpnál történő komplett szelvényezésére, valamint kilátásba helyezték 2 – 3 további nagymélységű fúrás teljes szelvényezésének megrendelését.